

De Nieuwe Kolk, Cultuurcentrum Assen

Drents cultuurpaleis overtreft de verwachtingen

Wie een bezoek brengt aan de Drentse hoofdstad, kan en mag de metamorfose die zich in de afgelopen drie jaren in Assen heeft voltrokken, niet missen. Het gloednieuwe multifunctionele cultuurpaleis De Nieuwe Kolk is hier verrezen. Sinds 1 maart is De Nieuwe Kolk dé plek voor kunst en cultuur in Assen.

De historie van het project De Nieuwe Kolk is er één van de lange adem, gevolgd door een eindsprint. Decennia is er gediscussieerd, geprotesteerd en gedebatteerd over een nieuw theater voor Assen. De 'oude' Kolk was als een oude versleten jas en er viel niets meer aan te lappen. Dus ging het gebouw tegen de vlakte. Er werd een nieuw plan ontwikkeld, een plan voor een cultureel kwartier voor Assen. Eén plek voor alle kunst en cultuur, waarin naast theater & bioscoop De Kolk ook plaats was voor de bibliotheek, het Centrum Beeldende Kunst en Biblionet Drenthe. Woonstichting Actium wilde graag appartementen en commerciële ruimten in het complex. Het havenkantoor mocht ook aanschuiven. Onder het complex moesten een parkeergarage en een fietsenkelder komen. Zo'n enorm programma inpassen in een binnenstad op een kavel van 17.000m² is een complexe opdracht.

Integraal

In 2008 kreeg een drietal consortia de gelegenheid zich te presenteren voor de Design & Build-opgave van het Cultureel Kwartier Assen, na een publieksstemming omgedoopt tot De Nieuwe Kolk. BAM Utiliteitsbouw maakte een integraal plan. De Zwarte Hond uit Groningen nam de verantwoording voor een intelligent ontwerp. Samen met theaterarchitect Greinier Van Goor Huijten Architecten. Ingenieursbureau Wassenaar uit Haren schoof aan voor de engineering en BAM Techniek voor het ontwerp van een duurzaam installatieconcept. De opdrachtgever koos voor dit plan en in december 2008 kon de 'eindsprint' ingezet worden.

De integrale aanpak van dit project en de planning vormden een enorme uitdaging voor het ontwerp- en realisatieteam. Projectleider Johan Wegman: 'Doordat het oorspronkelijke programma van eisen nogal wat hiaten herbergde, hebben we een intensief traject van overleggen en afstemmingen moeten doorlopen in een waanzinnig korte tijd. Alle teamleden evenals de gebruikers bevonden zich in een soort van 'snelkookpan', waar onder grote druk een realistisch en maakbaar gebouw uit moest komen.'

Projectarchitect Tjeerd Jellema van De Zwarte Hond beaamt dit volledig. 'De gesprekken met de gebruikers vormden een belangrijk en intensief onderdeel van het integrale ontwerpproces. Het was ook voor hen een lastig traject waarin ze op veel vragen van onze zijde in zeer korte tijd een beslissing dienden te nemen om een 48.000 m² groot complex voor negen verschillende eindgebruikers te realiseren.'

Omdat het project is uitgevoerd als een UAV-GC traject is er tijdens het ontwerpen ook samen met andere partijen steeds gezocht naar mogelijkheden om het ontwerp slimmer, goedkoper en sneller te maken. Zo werd er bij voorbeeld gekozen om de akoestische isolatie en de thermische isolatie te combineren, waardoor in de uitvoeringsfase tijd en geld werd bespaard.

Cultuurportaal

Ondanks het royale bruto vloeroppervlak, was het een uitdaging om de verschillende gebruiksfuncties op een passende en logische manier in het gebouw onder te brengen. Om de culturele voorzieningen met elkaar te verbinden, ontwierp de architect het 'cultuurportaal'. Hier komen de bezoekers binnen via de hoofdentree. Het 'cultuurportaal' is een indrukwekkende ontmoetingsruimte geworden. Hoog, licht en met een overzichtelijke opzet van waaruit alle culturele activiteiten te bezoeken zijn. Met één informatiebalie

en foyers en vides die in elkaar overgaan over de hele hoogte van het gebouw. Het theater biedt verdeeld over twee zalen plaats aan respectievelijk 850 en 300 bezoekers. De grote zaal, een sfeervol ontwerp van de hand van Martien van Goor, is uitgevoerd in rood pluche en warm berkenfineer. Het theater biedt de bezoekers plaats op drie niveaus de zaal en twee balkons. De zaal heeft een carrévorm gekregen, waarbij de beleving voor zowel artiest als publiek intiem is. Het toneel is uitgerust met een indrukwekkend arsenaal aan voorzieningen en technische hulpmiddelen. Zo heeft de toneeltoren een lierenkamer op 25 meter hoogte. De decormaterialen kunnen vanuit een inpandig dockstation rechtstreeks het podium worden opgereden, waardoor ook de logistiek optimaal is.

Doos-in-doos constructie

De kleine theaterzaal is uitgevoerd als vlakke vloerzaal. Bijzonder is de zogenaamde doos-in-doos constructie van deze zaal, die is gekozen omdat bovenop deze ruimte appartementen gesitueerd zijn. De zaal is uitgevoerd als een betonnen doos die losstaat van de rest van de constructie. Steunend op akoestisch rubber wordt geluidsoverlast door contactgeluid voorkomen. De overige appartementen bevinden zich aan de achterzijde en langs de Alteveerstraat. Hier bevindt zich ook de logistieke ingang van het theater en de ingang van de parkeergarage. Ondergronds kunnen over twee lagen 500 auto's worden geparkeerd. Op de bovenste laag van de parkeergarage bevindt zich ook de orkestbak van de grote theaterzaal. Naast de parkeergarage bevinden zich vier ondergrondse bioscoopzalen. Op de eerste verdieping is verder nog een vijfde zaal en met 300 stoelen de grootste bioscoopzaal/auditorium.

Risicomanagement

Het is tijdens de uitvoeringsperiode van ruim 30 maanden voorgekomen dat er ontwerp- of planwijzigingen werden doorgevoerd. 'In een regulier bouwtraject betekent dat een ramp voor de opdrachtgever, omdat planwijzigingen tijdens de uitvoering in de regel leiden tot overschrijding van budget en planning, het gevreesde meerwerk', vertelt projectleider Wegman. 'Omdat BAM Utiliteitsbouw het volledige risico en de verantwoordelijkheid heeft genomen voor het ontwerpen, realiseren en gebruiksklaar opleveren van dit project, kwamen deze aspecten nu voor rekening van onszelf. Dat was een risico, maar wel één dat we wilden en konden nemen.' BAM Utiliteitsbouw heeft in het verleden al bewezen dat ze de expertise en ervaring in huis heeft om complexe geïntegreerde trajecten succesvol uit te voeren. Dat is ook in Assen gelukt.

‘Er is soms een mouw aan gepast,’ grapt Wegman. ‘Zoals toen we volop in de uitvoering van de kelder zaten en de daarboven gelegen toneeltoren een tikkie meer naar links geplaatst moest worden. Daar mochten de ingenieurs van Wassenaar even hun tanden op stuk bijten. Met een schijnbaar eenvoudige oplossing in de staalconstructie, door toevoeging van een extra kolom, is de constructie aangepast.’ Dat kon snel, omdat alle ontwerpteamleden in hetzelfde digitale 3-D ontwerpmodel werkten. Zo werden wijzigingen in het ontwerp in ‘real time’ opgepakt door bijvoorbeeld de constructeur, uitvoering en installateur.

Restauratie

Baksteen en glas bepalen de uitstraling van het gebouw. Met een zekere monumentale sfeer die refereert aan de architectuur van de Asserschool. De bakstenen zijn gemetseld met de unieke uitbloeiingsarme mortel, met een prachtige gevel als resultaat. Opvallend is de creatie van een plein, de Pelinckhof, met daarboven een geweldige, uitkragende luifel van 18 meter. Via een monumentale trap is De Nieuwe Kolk vanaf de Vaart NZ en de Weiersstraat ontsloten. Aan de Pelinckhof is een oude monumentale distilleerderij gerestaureerd en gerenoveerd tot een eigentijds restaurant, met een lichte glazen orangerie. Het Drents cultuurpaleis overtreft ieders verwachtingen. De opdrachtgever, de gemeente Assen, is trots. Evenals woonstichting Actium, die de 66 appartementen in ‘no time’ verhuurd zag. De gebruikers en ook de bezoekers zijn onder de indruk. In het ‘Assense’ wordt over De Nieuwe Kolk gesproken als ‘een waardevolle toevoeging voor het stedenbouwkundige landschap van Assen waar men decennialang plezier van zal hebben’.

De Nieuwe Kolk, Assen

Opdrachtgever	: Gemeente Assen
Adviseurs gemeente Assen	: BBN Houten / Stevens Advies, Leek
Bouwteam	
Aannemer	: BAM Utiliteitsbouw, Groningen
Architect	: De Zwarte Hond, Groningen
Constructeur	: Ingenieursbureau Wassenaar, Haren
Adviseur bouwfysica	: Nieman Raadgevende Ingenieurs, Zwolle
Adviseur Installaties	: BAM Techniek, Groningen
E & W Installaties	: BAM Techniek, Groningen
Onderaannemers & Leverancier	
Bouwstoffen	: NVB Ubbens, Leeuwarden
Leverancier houtvezel	
Platen cementgebonden	: NVB Ubbens, Leeuwarden
Metsel-, voeg- en lijmwerk	: Mulderij, Hoogeveen
Uitvoerder metselwerk	: Mulderij, Hoogeveen
Onderbouwconstructies	: BAM Civiel, Zuidbroek
Levering & montage binnendeuren	: BPZ, Tynaarlo
Levering & montage hang- en sluitwerk	: BPZ, Tynaarlo
Galerijen en gevelbanden in kleur	: Smit Bedum, Bedum
Uitbloeiingsarme doorstrijkmortel	: Remix, Borger

Voor uitgebreidere informatie over de colofon verwijzen wij u naar

BouwinfoNet.nl